

PM

Förslag till utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan mellan Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuner

Sundsvalls och Timrå kommuner påbörjade den 1 juni 2004 VA-samverkan (nedan även benämnt som MSVAB-gruppen) genom att huvudmännen för de allmänna VA-anläggningarna i de båda kommunerna — Sundsvall Vatten AB (SVAB) och Timrå Vatten AB (TVAB) — bildade ett gemensamt bolag MittSverige Vatten AB (MSVAB) och uppdrog åt detta bolag att utan eget vinstintresse ombesörja kompetensförsörjning, drift och administration av VA-verksamheten. MSVAB ägdes till 80 procent av SVAB, som ingår som dotterbolag till Stadsbacken AB i Sundsvalls kommuns bolagskoncern, och till 20 procent av TVAB.

Bolaget har ett aktiekapital om 5 mnkr fördelat på 5 000 aktier á nominellt 1 000 kronor. De personella resurserna (VA-kompetensen) för VA-verksamheten överfördes från SVAB och TVAB till MSVAB, medan anläggningar och ledningsnät behölls av SVAB och TVAB.

År 2007 inträdde Nordanstig Vatten AB (NVAB) i ovanstående VA-samverkan, vilket innebar att NVAB träffade överlåtelseavtal med TVAB varigenom NVAB som köpare förvärvade aktier i MSVAB och även uppdrog till MSVAB drift och underhåll av allmänna vattenanläggningar samt administration av VA-verksamheten i Nordanstig. Ägarfördelning i MSVAB har sedan dess varit SVAB 80 %, TVAB 18 % och NVAB 2 %.

För ägarnas samverkan i MSVAB har dem emellan upprättats ett aktieägaravtal som förutom reglering av deras samverkan i MSVAB även tillgodoser behovet av demokratiskt inflytande över verksamheten för berörda kommuner.

Ökad regional VA-samverkan har enligt avtalsparternas uppfattning förbättrat förutsättningarna för en utveckling av vatten- och avloppskompetensen, som i sin tur har gett effektivare brukningsenheter med bättre resursutnyttjande totalt sett. SVAB, TVAB och NVAB är som en följd härav öppna för en utveckling av VA-verksamheten till att även omfatta avfallsverksamhet, så väl som att även omfatta fler kommuner i regionen för dessa verksamhetsområden.

2015-08-21

Utvecklingen gällande gemensamma bolag för VA- och avfallsverksamhet i Sverige är vanligt förekommande. Till exempel överfördes verksamhetsansvaret för avfall till Stockholm Vatten 1 juli 2014, Sveriges största VA- och avfallsverksamhet. Ett annat exempel är UMEVA, Umeå kommuns VA- och avfallsbolag.

Avfallsförhållandet i Sundsvalls kommun och konsekvenserna i beslutshänseende av överföring av Reko Sundsvall AB till MSVAB-gruppen

Inom MSVAB-gruppen har under senare tid diskuterats möjligheter och förutsättningar för att utöka VA-samarbetet med även avfallsverksamhet i syfte att uppnå bättre resursutnyttjande och anpassning av verksamheten till den tekniska och ekonomiska utvecklingen.

För Sundsvalls kommuns del har även diskussioner pågått om organisatorisk tillhörighet för avfallsverksamheten, som bedrivs via Reko Sundsvall AB (REKO). REKO är idag ett dotterbolag till Sundsvall Energi AB (SEAB), som i sin tur är ett dotterbolag till Stadsbacken AB.

Inom ramen för Stadsbackens Effektivitets- och organisationsutredning 2012, fick MSVAB uppdraget att utreda om REKO skulle kunna ingå i MSVAB-gruppen. Utredningen behandlades av Stadsbackens styrelse 2013-11-29, § 153. Stadsbackens styrelse beslutade att återremittera ärendet för ytterligare utredning av SEAB. Vid Stadsbackens styrelsemöte 2014-10-24, § 134, begärde styrelsen att utredningen även skulle belysa förutsättningarna för att samverka med närliggande kommuner, samt hur en stegvis överföring kan genomföras.

2015-05-05, § 59, tog slutligen Stadsbackens styrelse beslutet att uppdra till MSVAB att ta fram nödvändiga handlingar och beslut för att genomföra en överflyttning av REKO för att bli dotterbolag direkt under Stadsbacken AB, så som SVAB. REKO kommer därefter köpa aktier i MSVAB av SVAB, för att därmed bli delägare i MSVAB-gruppen. Medarbetarna i REKO kommer att inrangeras i MSVAB. Ovanstående kräver även förankring och beslut i Timrå respektive Nordanstigs kommuner. Ambitionen är att REKO ska ingå i MSVAB-gruppen tidigast från 1 januari 2016.

Inledande överläggningar

Sundsvall, Timrå och Nordanstigs kommuner har, mot den ovan redovisade bakgrunden, inlett överläggningar med inriktning att nyttja MSVAB för handhavande av REKO:s avfallsupdrag i Sundsvall. REKO går in som delägare i MSVAB och blir avtalspart i aktieägaravtalet avseende MSVAB samt ställer sig till efterrättelse därtill anslutande aktuella avtal. Härigenom tillgodoses den kommunala lokaliseringsprincipen och önskemål om insyn och medbestämmande i driftbolagets verksamhet.

Motiv för samverkan

För att möta nationella miljömål inom avfallsområdet fordras bättre tillvaratagande av samlade resurser inom regionerna. Regeringen har tillsatt en utredning om förändring av ansvaret för insamling av förpackningsavfall och returpapper från hushållen. Ansvaret ligger enligt gällande lagstiftning på producenterna. Regeringen anser att ansvaret bör ligga på kommunerna. En förändring ska bidra till att minska avfallet och öka återvinningen, samt den miljömässiga behandlingen av avfallet. Vidare ska det vara lönsamt att återvinna och hushållens möjligheter att källsortera avfall ska förenklas, oavsett om medborgarna bor i en tätort eller i en glesbygdskommun, genom att ansvaret för insamling läggs på kommunerna.

Den största fördelen av en gemensam VA- och avfallsverksamhet uppnås inom kundkommunikation, kundtjänst och samfakturering vilket förenklar för fastighetsägare i respektive kommun.

För Sundsvalls, Timrås och Nordanstigs kommuner är det en stor fördel att utöka MSVAB-gruppens verksamhetsområde med avfallsansvar i det långsiktiga behovet av att utveckla och bibehålla avfallskompetens, samt att utveckla hållbara system och gränsöverskridande arbetssätt. Den ekonomiska vinsten av ovan nämnda fördelar är givetvis svåra att exakt uppskatta, men har bedömts uppgå till cirka 3 mnkr i den rapport som SEAB tagit fram.

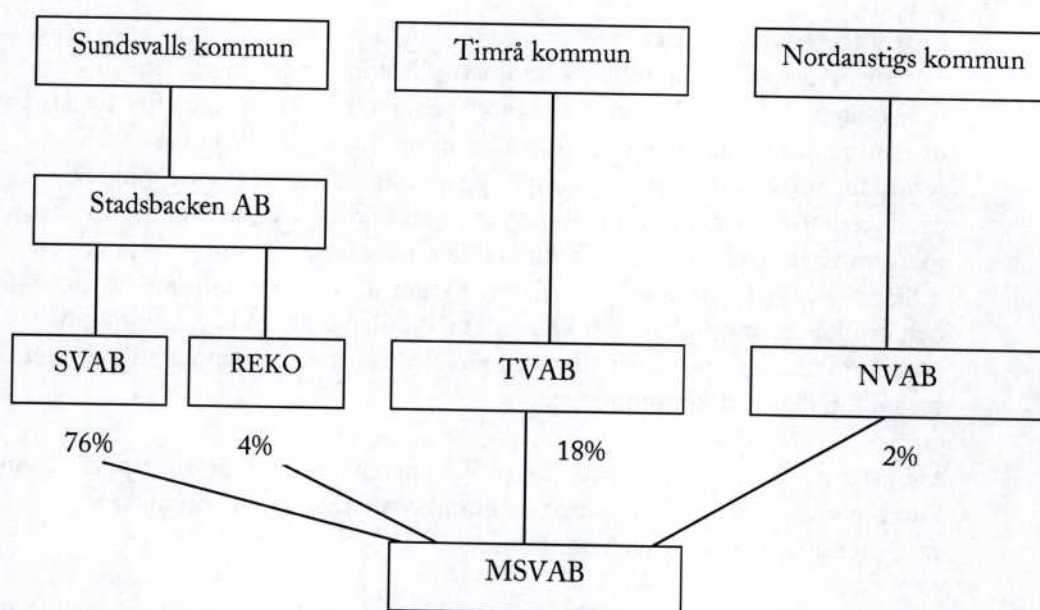
Upphandling

Genom att REKO flyttas till Stadsbacken och likställt SVAB blir delägare i MSVAB uppstår rättsligt bestämmande inflytande och ett koncernförhållande som möjliggör direktköp av kompetenstjänster från eget gemensamt kompetensbolag, MSVAB.

Organisationsmodell

Avfallsverksamheten bör vid ett samgående organiseras så att nuvarande abonnenter i Sundsvall, och om beslut tas för Timrå och Nordanstig vid senare tillfälle, inte kommer i ett sämre läge gentemot ansvarig för avfallsverksamheten.

Respektive kommun bör behålla ett långtgående inflytande över avfallsverksamheten, vilket kan uppnås genom ägardirektiv samtidigt som verksamhetsansvaret delegeras. Utifrån detta synsätt framstår nedanstående organisationsmodell som mest intressant.

I ovanstående organisationsillustration är SVAB, TVAB och NVAB VA-huvudmän i respektive kommun och äger VA-anläggningarna och ledningsnäten. På samma sätt bör REKO vara verksamhetsansvarig för avfall och fortsatt äga anläggningar inom Sundsvalls kommun som är förknippade med den kommunala renhållningsskyldigheten.

Idag är verksamhetsansvaret inte delegerat till REKO. Det innebär att idag finns ett avtal mellan REKO och Sundsvalls kommun som reglerar REKO:s uppdrag gällande kommunens ansvar för hushållsavfall. Avtalet medför samtidigt att en ekonomisk reglering sker mellan REKO och Sundsvalls kommun månatligen. Arbetet är administrativt tidskrävande och har även medfört att skattemässiga felaktigheter har inträffat, som inneburit skattetillägg.

MSVAB har undersökt om det är vanligt förekommande att inte överlämna verksamhetsansvaret vid bildandet av ett kommunalt avfallsbolag. Bolaget har inte kunnat finna någon liknande lösning som i Sundsvalls kommun. Nedan exemplifieras det delegerade verksamhetsansvaret till Umeå Vatten och Avfall AB (UMEVA) där det framgår att Umeå kommunen valt att förtydliga vilka beslut som ska behandlas av kommunfullmäktige, vilket innebär att det kommunala ansvaret säkerställs.

Utdrag ur Umeås kommuns föreskrifter om avfallshantering och renhållning § 3:
Kommunfullmäktige har via beslut (KF 119, 137 §§, 1999-10-18) överlåtit verksamhetsansvaret för insamling och behandling av hushållsavfallet i kommunen till det av kommunen helägda bolaget Umeå Vatten och Avfall AB (fortsättningsvis benämnt UMEVA). Principiella beslut som taxor, avfallsplan samt föreskrifter om avfallshantering beslutas av kommunfullmäktige. Smärre ändringar i renhållningsordningen på grund av ändrad lagstiftning eller andra direktiv, som inte påverkar renhållningsordningens principiella utformning, beslutas av UMEVA:s styrelse

Renhållningen i kommunen utförs av den eller de entreprenörer som UMEVA anlitar.

Vad gäller fördelningen av aktier i MSVAB kan först konstaterats att MSVAB inte har behov av högre aktiekapital än befintligt på 5 mnkr, varför en nyemission riktad till REKO inte erfordras. Avfallsomsättningen i REKO avser, likväl som för SVAB, kollektivet i Sundsvalls kommun. Aktier bör därför föras över till REKO från SVAB. Då MSVAB driver sin verksamhet helt enligt självkostnadsprincipen och utan några krav från ägarna på utdelning är aktiepostens storlek ur avkastningssynpunkt inte av intresse. Målsättningen är dock att REKO och SVAB fusioneras senast vid utgången av denna mandatperiod.

Inflytandet i MSVAB regleras genom aktieägaravtal, bolagsordning och av parterna gemensamt utformade ägardirektiv. Genom dessa handlingar garanteras ägarna styrelseposter, insyn i verksamheten och rätt att tillsätta lekmannarevisorer. I aktieägaravtalet föreskrivs också att enighet skall föreligga för giltiga styrelsebeslut i frågor som är av vital betydelse för ägarkommunerna. Bolagsordningen föreskriver även att kommunfullmäktiges ställningstaganden från envar ägarkommun skall inhämtas inför behandling av frågor i bolagets verksamhet som är av principiell betydelse eller eljest av större vikt.

Personalfrågor

Inrangering av personal i MSVAB som nu arbetar inom REKO kan bli tidskrävande och bör förberedas i god tid före verksamhetsövergången. Målsättningen är att alla medarbetare i MSVAB omfattas av samma kollektivavtal, KFS VA-avtal.

Avtal och åtgärder inför överföring av Reko Sundsvall AB till MSVAB-gruppen

De för samgåendet grundläggande avtalen och handlingarna redovisas nedan. Förslag till vissa avtal bifogas.

- Ny bolagsordning för MSVAB (bilaga 1)
- Ny bolagsordning för REKO (bilaga 2)
- Nytt aktieägaravtal mellan SVAB, REKO, TVAB och NVAB (bilaga 3)
- Uppdrags- och samarbetsavtal mellan MSVAB och REKO (bilaga 4)
- Avtal om en eventuell överlåtelse av inventarier, fordon och annan verksamhetsutrustning mellan MSVAB och REKO
- Avtal om fördelning av utrednings- och genomförandekostnader för samgående
- Avtal om överlåtelse av aktier från SVAB till REKO

Åtgärder som härutöver måste vidtagas är främst

- MBL-förhandlingar med berörd personal i REKO och i MSVAB
- Reglering av pensionsåtaganden och rätt till semesterersättning för personal som förs över till MSVAB
- Klarläggande av frågor om försäkringsansvar
- Förberedelser för administrativhantering av REKO
- Förberedelser för systemanspassningar för administrativa stödsystem
- Kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun utse 1 styrelseledamot i MSVAB, samt 1 suppleant

Vid genomförande av utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan som det redovisats i detta PM (nedan kallat PM 2015-08-21) bör kommunfullmäktige i berörda kommuner fatta beslut i nedan angivna hänseenden och med förslagsvis följande utformningar.

Förslag till beslut som kommunfullmäktige i Sundsvall, Timrå och Nordanstig bör fatta inför utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan mellan Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuner

Under förutsättning att fullmäktige i Timrå och Nordanstigs kommuner fattar motsvarande beslut om utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan föreslås **kommunfullmäktige i Sundsvall** besluta

- att** godkänna det av Stadsbacken AB och MittSverige Vatten AB framlagda förslaget om utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan mellan Sundsvall, Timrå och Nordanstig i enlighet med PM 2015-08-21;
- att** uppmana Stadsbacken AB och MittSverige Vatten AB att vidta på Sundsvalls kommun ankommande åtgärder för genomförande av utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan i enlighet med PM 2015-08-21;
- att** godkänna att Sundsvall Energi AB överlåter samtliga aktier i Reko Sundsvall AB till Stadsbacken AB mot en köpeskilling som motsvarar mot aktiernas nominella värden;
- att** godkänna att Sundsvall Vatten AB överlåter 200 aktier i MittSverige Vatten AB till Reko Sundsvall AB mot en köpeskilling som svarar mot aktiernas nominella värden;
- att** godkänna förslag till ny bolagsordning för MittSverige Vatten AB enligt bilaga 1 till PM 2015-08-21;
- att** godkänna förslag till ny bolagsordning för Reko Sundsvall AB enligt bilaga 2 till PM 2015-08-21;
- att** förklara sig inte ha något att erinra mot att Sundsvall Vatten AB, Reko Sundsvall AB, Timrå Vatten AB och Nordanstig Vatten AB träffar aktieägaravtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilaga 3 till PM 2015-08-21;
- att** godkänna förslag till uppdrags- och samarbetsavtal mellan MittSverige Vatten AB och Reko Sundsvall AB enligt bilaga 4 till PM 2015-08-21.

2015-08-21

- att** avfallsverksamhetsdrivande personal inom Reko Sundsvall AB bereds tillfälle att övergå till anställning i MittSverige Vatten AB;
- att** överföra upparbetade medel för avfallskollektivet från Sundsvalls kommun till Reko Sundsvall AB;
- att** delegera den renhållningsskyldighet som enligt miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2011:927) samt övriga tillämpliga lagar och förordningar åvilar Sundsvalls kommun till Reko Sundsvall AB. I delegeringen ingår inte angelägenheter som innefattar myndighetsutövning.

Delegeringen innebär att avtalet mellan Sundsvalls kommun, genom dess kommunstyrelse, och Reko Sundsvall AB daterat 2013-04-09 upphör att gälla, se bilaga 5;

- att** överföra upparbetade medel för avfallskollektivet från Sundsvalls kommun till Reko Sundsvall AB;
- att** uppdra åt Stadsbacken AB att i övrigt träffa de avtal och vidtaga de åtgärder som erfordras vid överförande av avfallsverksamheten Reko Sundsvall AB från Sundsvall Energi AB till Stadsbacken AB.
- att** uppdra till MittSverige Vatten AB att senast vid utgången av innevarande mandatperiod genomföra en fusion mellan Sundsvall Vatten AB och Reko Sundsvall AB

Under ovan angiven förutsättning föreslås **kommunfullmäktige i Timrå** fatta följande beslut:

- att** godkänna det av Stadsbacken AB och MittSverige Vatten AB framlagda förslaget om utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan mellan Sundsvall, Timrå och Nordanstig i enlighet med PM 2015-08-21;
- att** uppmana MittSverige Vatten AB att vidtaga på Timrå kommun ankommande åtgärder för genomförande av utökning med avfalls-samverkan till befintlig va-samverkan enligt PM 2015-08-21;
- att** godkänna förslag till ny bolagsordning för MittSverige Vatten AB enligt bilaga 1 till PM 2015-08-21;
- att** förklara sig inte ha något att erinra mot att Sundsvall Vatten AB, Reko Sundsvall AB, Timrå Vatten AB och Nordanstig Vatten AB träffar aktieägaravtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilaga 3 till PM 2015-08-21; samt
- att** godkänna att Sundsvall Vatten AB överläter 200 aktier i MittSverige Vatten AB till Reko Sundsvall AB mot en köpeskilling som svarar mot aktiernas nominella värden.
- att** förklara sig inte ha något att erinra mot förslag till uppdrags- och samarbetsavtal mellan MittSverige Vatten AB och Reko Sundsvall AB enligt bilaga 4 till PM 2015-08-21.

2015-08-21

Under ovan angiven förutsättning föreslås **kommunfullmäktige i Nordanstig** fatta följande beslut:

- att** godkänna det av Stadsbacken AB och MittSverige Vatten AB framlagda förslaget om utökning med avfallssamverkan till befintlig VA-samverkan mellan Sundsvall, Timrå och Nordanstig i enlighet med PM 2015-08-21;
- att** uppmana MittSverige Vatten AB att vidtaga på Nordanstigs kommun ankommande åtgärder för genomförande av utökning med avfalls-samverkan till befintlig VA-samverkan enligt PM 2015-08-21;
- att** godkänna förslag till ny bolagsordning för MittSverige Vatten AB enligt bilaga 1 till PM 2015-08-21;
- att** förklara sig inte ha något att erinra mot att Sundsvall Vatten AB, Reko Sundsvall AB, Timrå Vatten AB och Nordanstig Vatten AB träffar aktieägaravtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilaga 3 till PM 2015-08-21.
- att** godkänna att Sundsvall Vatten AB överläter 200 aktier i MittSverige Vatten AB till Reko Sundsvall AB mot en köpeskilling som svarar mot aktiernas nominella värden.
- att** förklara sig inte ha något att erinra mot förslag till uppdrags- och samarbetsavtal mellan MittSverige Vatten AB och Reko Sundsvall AB enligt bilaga 4 till PM 2015-08-21.

Sundsvall 2015-08-21

Micael Löfqvist
VD i
Sundsvall Vatten AB
Timrå Vatten AB
Nordanstig Vatten AB
MittSverige Vatten AB

Ewa Thorén
Administrativchef/ Ekonomichef i
MittSverige Vatten AB

Bilageförteckning

1. Bolagsordning för MittSverige Vatten AB
2. Bolagsordning för Reko Sundsvall AB
3. Aktieägaravtal mellan SVAB, REKO, TVAB och NVAB
4. Uppdrags- och samarbetsavtal mellan MSVAB och REKO
5. Avtal mellan Sundsvalls kommun och Reko Sundsvall AB daterat 2013-04-09